

Sygn. akt **III AUa 1414/20**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2022 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **H. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o zadłużenie z tytułu składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 28 października 2020 r. sygn. akt III U 755/20

oddala apelację.

Marta Sawińska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.07.2020r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w T. stwierdził, że H. W. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 44.049,86 zł, w tym:

- z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od maja 2013r. do grudnia 2015r. w kwocie: 21.057,14 zł + 9.936,00 zł odsetek za zwłokę,
- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2013r. do grudnia 2015r. w kwocie: 8.379,48 zł + 3.905,00 zł odsetek za zwłokę,
- z tytułu zaległych składek na Fundusz Pracy za okres od kwietnia 2013r. do stycznia 2014r. w kwocie: 496,24 zł + 276,00 zł odsetek za zwłokę.

Odwołanie od decyzji złożył H. W., wniósł o uchylenie decyzji w części dotyczącej składek naliczonych za okres do kwietnia 2015r. oraz obciążenie pozwanego kosztami postępowania sądowego według norm przepisanych. Wskazał, że decyzją z dnia 14.03.2018r. ZUS stwierdził, że jego żona – B. W. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowym jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą od 01.07.2012r. do 14.12.2015r. i nie podlega tym ubezpieczeniom od 15.12.2015r. do 31.12.2015r. Wyjaśnił, że od decyzji z 14.03.2018r. odwołał się, a Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia 21.08.2018r. wydanym

w sprawie III U 320/18 oddalił odwołanie. Wniesiona apelacja została również oddalona przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu. Odwołujący podniósł zarzut przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za lata 2013, 2014 oraz okres do kwietnia 2015r. Wskazał, że nie doszło do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, organ rentowy nie dokonał czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek w rozumieniu art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a zatem nie doszło do zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

Wyrokiem z 28.10.2020 r. Sąd Okręgowy w Koninie (sygn. III U 755/20) zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że zadłużenie H. W. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy nie obejmuje składek za maj 2013 r., czerwiec 2013, lipiec 2013 r. i sierpień 2013r. oraz odsetek od tych składek (punkt 1 wyroku), w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (punkt 2 wyroku) oraz zasądził od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 2880 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 24.11.2020 r. Sąd Okręgowy sprostował oczywistą omyłkę pisarską w wyroku z 28.10.2020 r. sygn. III U 755/20 w ten sposób, że w miejsce słów „nie obejmuje składek za maj 2013 r., czerwiec 2013r., lipiec 2013r. i sierpień 2013 r.” wpisał słowa „nie obejmuje składek za kwiecień 2013 r., za maj 2013r., czerwiec 2013 r., lipiec 2013r. i sierpień 2013r.”

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

H. W. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) Zakład (...).

Decyzją z dnia 14.03.2018r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że B. W. u płatnika składek H. W. w okresie od 01.07.2012r. do 14.12.2015r. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym, wypadkowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, natomiast nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w okresie od 15.12.2015r. do 31.12.2015r.

Od powyższej decyzji odwołali się H. W. i B. W.. Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia 21.08.2018r. wydanym w sprawie o sygn. akt III U 320/18 oddalił odwołania. Na skutek wniesionej przez odwołujących apelacji Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 23.01.2020r. oddalił apelację.

H. W. zalega z zapłatą składek za okresy od 01.04.2013r. do 14.12.2015r. w następujących kwotach:

1) na ubezpieczenie społeczne:

--

- za maj 2013r. – 536,50 zł,
- za czerwiec 2013r. – 656,09 zł,
- za lipiec 2013r. – 656,09 zł,
- za sierpień 2013r. – 656,09 zł,
- za wrzesień 2013r. – 656,09 zł,
- za październik 2013r. – 659,09 zł,
- za listopad 2013r. – 656,09 zł,
- za grudzień 2013r. – 656,09 zł,
- za styczeń 2014r. – 661,92 zł,

- za luty 2014r. – 661,92 zł,
- za marzec 2014r. – 661,92 zł,
- za kwiecień 2014r. – 661,92 zł,
- za maj 2014r. – 661,92 zł,
- za czerwiec 2014r. – 661,92 zł,
- za lipiec 2014r. – 661,92 zł,
- za sierpień 2014r. – 661,92 zł,
- za wrzesień 2014r. – 661,92 zł,
- za październik 2014r. – 661,92 zł,
- za listopad 2014r. – 661,92 zł,
- za grudzień 2014r. – 661,92 zł,
- za styczeń 2015r. – 699,56 zł,
- za luty 2015r. – 699,56 zł,
- za marzec 2015r. – 699,56 zł,
- za kwiecień 2015r. – 696,47 zł,
- za maj 2015r. – 696,47 zł,
- za czerwiec 2015r. – 696,47 zł,
- za lipiec 2015r. – 696,47 zł,
- za sierpień 2015r. – 696,47 zł,
- za wrzesień 2015r. – 696,47 zł,
- za październik 2015r. – 696,47 zł,
- za listopad 2015r. – 696,47 zł,
- za grudzień 2015r. – 314,53 zł

2) na ubezpieczenie zdrowotne:

--

- za czerwiec 2013r. – 211,38 zł,
- za lipiec 2013r. – 261,73 zł,
- za sierpień 2013r. – 261,73 zł,
- za wrzesień 2013r. – 261,73 zł,

- za październik 2013r. – 261,73 zł,
- za listopad 2013r. – 261,73 zł,
- za grudzień 2013r. – 261,73 zł,
- za styczeń 2014r. – 270,40 zł,
- za luty 2014r. – 270,40 zł,
- za marzec 2014r. – 270,40 zł,
- za kwiecień 2014r. – 270,40 zł,
- za maj 2014r. – 270,40 zł,
- za czerwiec 2014r. – 270,40 zł,
- za lipiec 2014r. – 270,40 zł,
- za sierpień 2014r. – 270,40 zł,
- za wrzesień 2014r. – 270,40 zł,
- za październik 2014r. – 270,40 zł,
- za listopad 2014r. – 270,40 zł,
- za grudzień 2014r. – 270,40 zł,
- za styczeń 2015r. – 279,41 zł,
- za luty 2015r. – 279,41 zł,
- za marzec 2015r. – 279,41 zł,
- za kwiecień 2015r. – 279,41 zł,
- za maj 2015r. – 279,41 zł,
- za czerwiec 2015r. – 279,41 zł,
- za lipiec 2015r. – 279,41 zł,
- za sierpień 2015r. – 279,41 zł,
- za wrzesień 2015r. – 279,41 zł,
- za październik 2015r. – 279,41 zł,
- za listopad 2015r. – 279,41 zł,
- za grudzień 2015r. – 279,41 zł

3) na Fundusz Pracy:

--

- za kwiecień 2013r. – 4,53 zł,
- za maj 2013r. – 54,58 zł,
- za czerwiec 2013r. – 54,58 zł,
- za lipiec 2013r. – 54,58 zł,
- za sierpień 2013r. – 54,58 zł,
- za wrzesień 2013r. – 54,58 zł,
- za październik 2013r. – 54,58 zł,
- za listopad 2013r. – 54,58 zł,
- za grudzień 2013r. – 54,58 zł,
- za styczeń 2014r. – 55,07 zł.

Ogółem H. W. zalega z zapłatą składek za okres od kwietnia 2013r. do grudnia 2015r. w kwotach: na ubezpieczenia społeczne – 21.057,14 zł; na ubezpieczenie zdrowotne – 8.379,48 zł; na Fundusz Pracy – 496,24 zł.

W dniu 04.05.2020r. ZUS wszczął z urzędu postępowanie w sprawie określenia wysokości obciążających H. W. należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od kwietnia 2013r. do grudnia 2015r. O wszczęciu postępowania w wymienionej wyżej sprawie odwołujący dowiedział się w dniu 06.05.2020r., kiedy to odebrał odpis zawiadomienia wysłanego przez organ rentowy. Przeprowadziwszy postępowanie w powyższej sprawie ZUS wydał decyzję z dnia 24.07.2020r., na mocy której określił wysokość zadłużenia odwołującego (obliczonego na dzień wydania decyzji) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, podając że zadłużenie to wraz z należnymi odsetkami za zwłokę wynosi łącznie 44.049,86 zł, w tym:

- z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od maja 2013r. do grudnia 2015r. w kwocie: 21.057,14 zł + 9.936,00 zł odsetek za zwłokę,
- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2013r. do grudnia 2015r. w kwocie: 8.379,48 zł + 3.905,00 zł odsetek za zwłokę,
- z tytułu zaległych składek na Fundusz Pracy za okres od kwietnia 2013r. do stycznia 2014r. w kwocie: 496,24 zł + 276,00 zł odsetek za zwłokę.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że zadłużenie H. W. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy nie obejmuje składek za kwiecień 2013r., maj 2013 r., czerwiec 2013, lipiec 2013 r. i sierpień 2013r. oraz odsetek od tych składek (punkt 1 wyroku), w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (punkt 2 wyroku) oraz zasądził od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 2880 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd Okręgowy podał, że odwołanie H. W. jest częściowo uzasadnione. Zaznaczył, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okresy od kwietnia 2013r. do grudnia 2015r., do których zapłaty zobowiązany był H. W.. Podkreślił, że odwołujący, kwestionując prawidłowość zaskarżonej decyzji, podniósł zarzut przedawnienia roszczenia o zapłatę składek za okres do kwietnia 2015r.

Następnie Sąd Okręgowy zacytował z art. 46 ust. 1, art. 47 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Sąd I instancji wskazał, że zadłużenie H. W. z tytułu składek wynika z tego, że odwołujący jako płatnik nie opłacał składek za swoją żonę – B. W., jako za osobę współpracującą z osobą prowadzącą działalność gospodarczą. ZUS decyzją z dnia 14.03.2018r. stwierdził natomiast, że B. W. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, tj. H. W. w okresie od 01.07.2012r. do 14.12.2015r.

Sąd Okręgowy podkreślił że w sprawie dotyczącej wysokości podstawy wymiaru składek na poszczególne rodzaje ubezpieczeń Sąd jest związany wydaną ostateczną decyzją administracyjną regulującą samo podleganie danej osoby ubezpieczeniom z określonego tytułu. Podleganie danej osoby ubezpieczeniom społecznym (i ubezpieczeniu zdrowotnemu) z określonego tytułu stanowi wszak zagadnienie prejudycjalne w stosunku do rozstrzygnięcia w przedmiocie wymiaru składek z tego samego tytułu. Przypomniawszy, że jak wskazuje się w judykaturze - sąd w postępowaniu cywilnym obowiązany jest uwzględniać stan prawny wynikający z osnowy ostatecznej decyzji administracyjnej, chyba że decyzja została wydana przez organ niepowołany lub w zakresie przedmiotu orzeczenia bez jakiegokolwiek podstawy w obowiązującym prawie materialnym, względnie z oczywistym naruszeniem reguł postępowania administracyjnego. W tych przypadkach sąd nie jest związany decyzją administracyjną, ponieważ jest ona bezwzględnie nieważna i - pomimo jej formalnego nieuchylenia - nie wywołuje skutków prawnych. W tym stanie rzeczy w sprawie o wysokość składek sąd jest związany ostateczną decyzją administracyjną rozstrzygającą kwestię podlegania ubezpieczeniom społecznym, która nie może być już przedmiotem ponownego badania w sprawie o wymiar składek. Tym bardziej sąd w sprawie o zapłatę składek nie może badać podlegania danej osoby ubezpieczeniom społecznym (ubezpieczeniu zdrowotnemu) z określonego tytułu, gdy kwestia ta została uprzednio rozstrzygnięta prawomocnym wyrokiem sądowym wydanym w innej sprawie. Odmienne stanowisko w powyższej kwestii byłoby niedopuszczalne, jako że naruszałoby regułę wiążącej mocy prawomocnych orzeczeń sądowych, wynikającą z art. 365 § 1 k.p.c.

W przedmiotowej sprawie, poza stanowiącą przedmiot zaskarżenia decyzją z dnia 24.07.2020r. wymierzającą nieopłacone składki, wydane zostało uprzednio prawomocne rozstrzygnięcie w przedmiocie podlegania B. W. ubezpieczeniom społecznym jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą – H. W., w postaci wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23.01.2020r., wydanego w sprawie sygn. akt III AUa 1290/18. Wspomnianym orzeczeniem Sąd Apelacyjny oddalił apelację B. i H. W. od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 21.08.2018r., sygn. akt III U 320/18, oddalającego odwołanie ubezpieczonej i płatnika od decyzji ZUS z dnia 14.03.2018r. ustalającej podleganie B. W. ubezpieczeniom społecznym jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 01.07.2012r. do 14.12.2015r. Tym samym wskazana wyżej decyzja pozwanego uprawomocniła się. W konsekwencji Sąd Okręgowy był w niniejszej sprawie zobowiązany uznać, że w okresie wymienionym w przedmiotowej decyzji B. W. podlegała ubezpieczeniom społecznym jako osoba współpracująca z osobą wykonującą pozarolniczą działalność gospodarczą – H. W.. Podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu zaś stanowi pochodną podlegania ubezpieczeniom społecznym. Jeżeli decyzją ZUS zostanie stwierdzone, że dana osoba podlegała w określonym czasie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, to skutkiem tego jest objęcie jej z mocy prawa obowiązkowo ubezpieczeniem zdrowotnym.

Sąd I instancji podkreślił, że powyższe stanowisko znalazło również potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 01.07.2014r. (III AUa 51/14, LEX nr 1493728) oraz przytoczył fragment uzasadnienia.

Sąd Okręgowy wskazał, że w odwołaniu od decyzji H. W. podniósł zarzut przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres do kwietnia 2015r. W ocenie Sądu Okręgowego podniesiony zarzut przedawnienia częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Następnie Sąd Okręgowy zacytował art. 24 ust. 2 i ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz art. 107 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U.2020.1409 ze zm.).

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że stosownie do treści ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Przekładając powyższe regulacje na grunt analizowanej sprawy – zdaniem Sądu Okręgowego - uznać należało, że zawieszenie terminu przedawnienia nastąpiło w dacie wydania przez pozwanego decyzji z dnia 14.03.2018r., ustalającej podleganie przez B. W. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, albowiem we wskazanej dacie roszczenie organu rentowego o składki za okresy objęte decyzją nie było jeszcze przedawnione. Podobnie we wskazanym zakresie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Białymstoku sygn. III AUa 142/14, LEX nr 1480368) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 13.03.2019r. w sprawie III AUa 803/18 (LEX nr 2665808). Zawieszenie biegu terminu przedawnienia składek kończy się z dniem uprawomocnienia decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku nakazuje twierdzić, że Sąd Okręgowy prawidłowo zinterpretował reguły zawarte w art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i słusznie wskazał, że bieg terminu przedawnienia zawiesza się w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, jak również w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że bieg terminu przedawnienia składek za okresy wskazane w zaskarżonej decyzji uległ zawieszeniu od dnia 14.03.2018r. i trwał do dnia 23.01.2020r., a po tej dacie termin ten biegł nadal. W przypadku składek należnych za miesiąc kwiecień 2013 r., których termin płatności przypadał na dzień 15.05.2013 r. do dnia zawieszenia biegu terminu przedawnienia tj. do dnia 14.03.2018 r. upłynął okres 4 lat i 10 miesięcy. Dalszy bieg terminu przedawnienia, który wynosi 5 lat uległ zawieszeniu do dnia 23.01.2020 r., a po tej dacie termin ten biegł dalej tak więc 5 letni okres przedawnienia płatności składek za miesiąc kwiecień 2013 r. upłynął 23.03.2020 r. Na dzień wydania decyzji przez organ rentowy określającej wysokość zadłużenia z tytułu składek składki za miesiąc kwiecień 2013 r. uległy więc przedawnieniu i nie mogą być dochodzone przez pozwanego. Jeśli chodzi o składki za miesiąc maj 2013 r. to termin płatności tych składek upływał dnia 17.06.2013 r. Do dnia zawieszenia biegu terminu przedawnienia tj. do 14.03.2018 r. upłynął okres 4 lat, 8 miesięcy i 28 dni. Po okresie zawieszenia biegu przedawnienia tj. po 23.01.2020 r. termin ten biegł dalej i ostatecznie upływał 25.04.2020 r., tak więc na dzień wydania decyzji określającej wysokość zadłużenia z tytułu składek składki za miesiąc kwiecień 2013 r. uległy już przedawnieniu. Podobnie w przypadku składek za miesiące maj, czerwiec, lipiec i sierpień 2013 r., przy czym termin przedawnienia składek za czerwiec 2013r. przypadał na dzień 23.05.2020 r., natomiast termin przedawnienia składek za lipiec 2013r. przypadał na dzień 23.06.2020r., a termin przedawnienia składek za sierpień 2013r. przypadał na dzień 24.07.2020r.

Z powyższego wynika, że w dacie wydania przez organ rentowy decyzji dotyczącej wysokości zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy należności z tytułu składek za okres od kwietnia 2013r. do sierpnia 2013r. uległy przedawnieniu. Z tego względu podniesiony przez odwołującego zarzut przedawnienia roszczenia zdaniem Sądu Okręgowego uznać należało za częściowo uzasadniony. Natomiast w pozostałym zakresie w ocenie Sądu Okręgowego płatność składek nie uległa przedawnieniu gdyż, przy uwzględnieniu zawieszenia biegu terminu przedawnienia w okresie od 14.03.2018 r. do 23.01.2020 r., na dzień wydania zaskarżonej decyzji, nie upłynął przewidziany przepisami prawa 5 letni termin przedawnienia składek.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że zadłużenie H. W. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy nie obejmuje składek za kwiecień 2013 r., maj 2013r., czerwiec 2013r., lipiec 2013r. i sierpień 2013r. (pkt 1 wyroku), natomiast w pozostałym zakresie Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako nieuzasadnione (pkt 2 wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 108 § 1, art. 100 i 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1800 ze zm.), mając na względzie, że pozwany wygrał proces w około 80%.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zaskarżając go w części zmieniającej zaskarżoną decyzję w ten sposób iż Sąd Okręgowy stwierdził, że zadłużenie H. W. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy nie obejmuje składek za kwiecień 2013 r., za maj 2013 r., za czerwiec 2013 r., za lipiec 2013 r. i sierpień 2013 r. -pkt 1 wyroku oraz w części dotyczącej zasądzenia od odwołującego na rzecz organu rentowego kwoty 2880 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego - pkt 3 wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że zadłużenie H. W. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy nie obejmuje składek za kwiecień 2013 r., za maj 2013 r., za czerwiec 2013r., za lipiec 2013 r. i sierpień 2013 r. wraz z odsetkami uległo przedawnieniu, wskutek nieprawidłowego ustalenia daty zawieszenia biegu przedawnienia jako daty wydania decyzji, a nie wszczęcia postępowania zmierzającego do jej wydania,
2. naruszenie art.24 ust. 5f ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U z 2020 r. .poz.266 ze zm.) zwanej dalej ustawą systemową poprzez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe zastosowanie poprzez uznanie, że składki za okresy składek za kwiecień 2013 r., za maj 2013 r., za czerwiec 2013r., za lipiec 2013 r. i sierpień 2013 i uległy przedawnieniu, a tymczasem przed upływem terminu przedawnienia tych składek zostało wszczęte postępowanie przed organem rentowym, w wyniku którego wydana została decyzja ustalające obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym osoby współpracującej tj. B. W., a następnie wszczęte zostało postępowanie poprzedzające wydanie zaskarżonej decyzji stwierdzającej wysokość zadłużenia z tytułu składek i w konsekwencji doszło do zawieszenia biegu terminu przedawnienia wskutek czego sporne składki nie uległy przedawnieniu.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości,
2. uchylenie pkt 3 sentencji zaskarżonego wyroku,
3. zasądzenie od odwołującego na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Odwołujący nie wniósł o odpowiedzi na apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była bezzasadna i podlegała oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób staranny, nieuchybiający zasadzie swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. Zgromadzone w niniejszej sprawie dowody Sąd I instancji ocenił wszechstronnie, tj. wiarygodność i moc poszczególnych dowodów oceniona

została w odniesieniu do całokształtu pozostałych dowodów. Sąd I instancji dokonał ustalenia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie i Sąd Apelacyjny podstawę faktyczną wyroku w pełni podziela. Jednocześnie Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenia i ocenę prawną Sądu Okręgowego.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okresy od kwietnia 2013 r. do grudnia 2015 r., do których zapłaty zobowiązany był H. W.. Zwrócić uwagę natomiast należy, że organ rentowy zaskarżył wyłącznie pkt 1 i 3 wyroku, tym samym zasadność apelacji powinna zostać rozpatrzona wyłącznie w tym zakresie. Organ rentowy kwestionował przedawnienie składek za okres od kwietnia 2013 r. do sierpnia 2013 r.

Sądu Apelacyjnego wskazuje, że Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach zasadniczo nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, które mogłyby uzasadnić ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia.

Należy stwierdzić, że same, nawet poważne, wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez Sąd I instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice określone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez Sąd II instancji odmiennego stanowiska. Wątpliwości w tej mierze, a także rozbieżności w orzecznictwie wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 23.03.1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999 r. z. 7-8, poz. 124, a następnie powtórzył w wyroku z 12.04.2012 r., I UK 347/11, Lex nr 1216836). Postawienie zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. wymaga przy tym wskazania przez skarżącego konkretnych zasad lub przepisów, które naruszył Sąd przy ocenie określonych dowodów (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 16.12.2005 r., III CK 314/05, Lex nr 172176; z 13.10.2004 r., III CK 245/04, Lex nr 174185). Przepis art. 233 § 1 k.p.c. reguluje jedynie kwestię oceny wiarygodności i mocy (wartości) dowodowej przeprowadzonych w sprawie dowodów, a nie poczynionych ustaleń faktycznych, czy wyprowadzonych z materiału dowodowego wniosków. Uchybienia w tym zakresie winny się skonkretyzować w zarzucie sprzeczności ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym.

Według utrwalonego orzecznictwa sądowego błędna ocena dowodów polega na wyprowadzeniu z dowodów wniosków nie dających się pogodzić z ich treścią oraz na formułowaniu ocen - bez rozważenia całości zebranego w sprawie materiału, a także ocen sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. dochodzi w związku z powyższym tylko wówczas, gdy strona apelująca wykaże sądowi pierwszej instancji uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Sąd Okręgowy wszechstronnie rozważył bowiem cały materiał dowodowy i wysnuł z niego prawidłowe wnioski, szczegółowo ustalając stan faktyczny sprawy i dokonując dogłębnej analizy zebranego materiału dowodowego, jaki zaoferowały mu strony. W konsekwencji, Sąd Apelacyjny oceniając, jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd I instancji uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu Odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 05.11.1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAPIUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Sąd Apelacyjny przypomina, że w przedmiotowej sprawie, poza stanowiącą przedmiot zaskarżenia decyzją z dnia 24.07.2020r. wymierzającą nieopłacone składki, wydane zostało uprzednio prawomocne rozstrzygnięcie w przedmiocie podlegania B. W. ubezpieczeniom społecznym jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą – H. W., w postaci wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23.01.2020r., wydanego w sprawie sygn. akt III AUa 1290/18. Wspomnianym orzeczeniem Sąd Apelacyjny oddalił apelację B. i H. W. od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 21.08.2018r., sygn. akt III U 320/18, oddalającego odwołanie ubezpieczonej i płatnika od decyzji ZUS z dnia 14.03.2018r. ustalającej podleganie B. W. ubezpieczeniom społecznym jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 01.07.2012r. do 14.12.2015r. Tym samym wskazana wyżej decyzja pozwanego uprawomocniła się. W konsekwencji Sąd Okręgowy z mocy prawa był w niniejszej sprawie zobowiązany uznać, że w okresie wymienionym w przedmiotowej decyzji B. W. podlegała ubezpieczeniom społecznym jako osoba współpracująca z osobą wykonującą pozarolniczą

działalność gospodarczą – H. W.. Podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu zaś stanowi pochodną podlegania ubezpieczeniom społecznym. Jeżeli decyzją ZUS zostanie stwierdzone, że dana osoba podlegała w określonym czasie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, to skutkiem tego jest objęcie jej z mocy prawa obowiązkowo ubezpieczeniem zdrowotnym.

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należności z tytułu składek, czyli składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, nieopłacone w terminie, podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może na drodze egzekucji administracyjnej lub sądowej dochodzić należności z tytułu składek tylko wówczas, **gdy nie uległy one przedawnieniu**. W odróżnieniu od przedawnienia cywilnoprawnych roszczeń majątkowych, w przypadku których upływ terminu przedawnienia nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania, przedawnienie należności z tytułu składek powoduje wygaśnięcie zobowiązania składkowego. Rozważania te – jak słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy - należy odnieść również do kwestii przedawnienia składek na ubezpieczenie zdrowotne bowiem zgodnie z treścią art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz do kwestii przedawnienia składek na Fundusz Pracy, gdyż zgodnie z treścią art. 107 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Stosownie do treści art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Sąd Apelacyjny wskazuje na stanowisko Sądu Najwyższego w uzasadnieniu wyroku z 29.05.2013 r. I UK 613/12 rozpoznając skargę kasacyjną organu rentowego, w którym Sąd wyjaśnił, że wedle przepisu art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zawieszenie biegu terminu przedawnienia zależy od wszczęcia postępowania o podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia i następuje z momentem wydania decyzji w tym przedmiocie, zaś prawomocność decyzji decyduje wyłącznie o zakończeniu stanu zawieszenia. Prościej rzecz ujmując, stosownie do treści art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wydanie przez organ rentowy decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia rozpoczyna zawieszenie biegu terminu przedawnienia składek objętych tą decyzją i stan ten kończy się z dniem jej uprawomocnienia. Sąd ubezpieczeń społecznych może więc stwierdzić przedawnienie składek tylko wtedy, jeśli nastąpiło ono przed wydaniem decyzji wszczynającej postępowanie o ustalenie podstawy wymiaru składek lub obowiązku ich opłacenia. Zwrócił na to uwagę już Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2007 r., II UK 116/06 (OSNP 2008 nr 3-4, poz. 47), stwierdzając w uzasadnieniu, że okres przedawnienia, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest liczony od dnia wymagalności należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne do dnia wydania decyzji zobowiązującej do zapłaty tej należności, nie są natomiast liczone okresy przypadające po wydaniu decyzji.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niemniejszej sprawy słusznie zatem Sąd I instancji stwierdził, że bieg terminu przedawnienia składek za okresy wskazane w zaskarżonej decyzji uległ zawieszeniu od dnia 14.03.2018r. i trwał do dnia 23.01.2020r., a po tej dacie termin ten biegł nadal. W przypadku składek należnych za miesiąc kwiecień 2013 r., których termin płatności przypadał na dzień 15.05.2013 r. do dnia zawieszenia biegu terminu przedawnienie tj. do dnia 14.03.2018 r. upłynął okres 4 lat i 10 miesięcy. Dalszy bieg terminu przedawnienia, który wynosi 5 lat uległ zawieszeniu do dnia 23.01.2020 r., a po tej dacie termin ten biegł dalej tak więc 5 letni okres przedawnienia płatności składek za miesiąc kwiecień 2013 r. upłynął 23.03.2020 r. Na dzień wydania decyzji przez organ rentowy określającej wysokość zadłużenia z tytułu składek składki za miesiąc kwiecień 2013 r. uległy więc przedawnieniu i nie mogą być dochodzone przez pozwanego. Jeśli chodzi o składki za miesiąc maj 2013 r. to termin płatności tych składek upływał dnia 17.06.2013 r. Do dnia zawieszenia biegu terminu przedawnienia tj. do 14.03.2018 r. upłynął okres 4 lat, 8 miesięcy i 28 dni. Po okresie zawieszenia biegu przedawnienia tj. po 23.01.2020 r. termin ten biegł dalej i ostatecznie upływał 25.04.2020 r., tak więc na dzień wydania decyzji określającej wysokość zadłużenia z tytułu składek składki za miesiąc kwiecień 2013 r. uległy już przedawnieniu. Podobnie w przypadku składek za miesiące maj, czerwiec, lipiec i sierpień 2013 r., przy czym termin przedawnienia składek za czerwiec 2013r. przypadał na dzień 23.05.2020 r., natomiast

termin przedawnienia składek za lipiec 2013r. przypadał na dzień 23.06.2020r., a termin przedawnienia składek za sierpień 2013r. przypadał na dzień 24.07.2020r.

Z powyższego wynika, że w dacie wydania przez organ rentowy decyzji dotyczącej wysokości zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy należności z tytułu składek za okres od kwietnia 2013r. do sierpnia 2013r. uległy już przedawnieniu, a zatem odwołujący nie ma obowiązku je uiszczać. Argumenty przedstawione przez organ rentowy w treści apelacji, nie podważyły w żaden sposób zasadności stanowiska Sądu I instancji.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego.

sędzia Marta Sawińska